

Ĉe Bricard kaj Wüster ni trovas *tanĝi*, por ke *tangento* konserviĝu nur por la goniometria funkcio. Oni povas derivi *tanĝanto* kaj *tanĝopunkto*. Vörös uzis nur *tuŝi* kaj *tuŝanto*, kaj *tangenso* (s devenas de L: *linea tangens*) por la angula funkcio.

En kelkaj komponitaj esprimoj *tangentata* aŭ *tanĝata* estas pli oportuna: *tangentata akcelo* (Wüster: *tanĝata akcelo*), *tangentara ekvacio*.³⁾

51 : 001.4 = 089.2

Interpolusi — interpoli.

En mia recenzo pri la „Internacia Logaritmo-tabelaro” de H. Wagner (Sc. R. 2 36), mi rekomendis uzi la vortojn „*interpolusi*” kaj „*eksterpolusi*” prefere ol „*interpoli*” kaj „*ekstrapoli*”.

S-ro H. Herbert Howe (Usono) en letero kontraŭbatalas mian rekomendon per du argumentoj.

1. „*Interpoli*” estas vere internacia vorto. Almenaŭ 13 naciaj lingvoj uzas la radikon „*interpol*” kun taŭga finaĵo. En la pli multaj lingvoj, la vorto havas du signifojn (komp. Plenan Vortaron). Ŝajnas ke en la rusa, la pola, la dana, kaj la sveda, ĝi havas nur la matematikan signifon.

2. La kunmetita vorto „*interpolusi*” ne estus vere logika vorto, sed estus idiomaĵo. Plena Vortaro diras, ke „*poluso*” estas „ĉiu el la ekstremoj de akso de sfero”, kio neniel rilatas al matematika interpolado. Tial, escepte se la vorto „*poluso*” havas ankoraŭ alian signifon, ol tiujn kiujn ĝi havas en geografio kaj en la fiziko (elektrismo kaj magnetismo), s-ro Howe opinias ke la vorto „*interpolusi*” ne taŭgas por „*interpoli*”. Krome, la latina fontvorto „*interpolare*” deriviĝas de „*inter*” kaj „*polire*” (= „*poluri*”), kaj etimologie ĝi do neniel rilatas al *poluso*.

Mi skribis al d-ro Wüster, la patro de la esprimoj „*interpolusi*” kaj „*eksterpolusi*”, petante lin, mem defendi tiujn terminojn. Mi atentigis pri tio, ke la termino „*relaso*” kiun mi proponis en Sc. R. 1 22 por esprimi

³⁾ Ĉi tie temas pri akcelo laŭ la tanĝanto, kaj pri la ekvacio reprezentanta la kolektivon de tuŝantoj al kurbo. Se oni uzas *tangent* por la goniometria nocio, oni ne uzu ĝin ankaŭ por signifi *tuŝanton* aŭ *tanĝanton*. Mia opinio oni tre bone povas diri: *tanĝata akcelo*, aŭ eĉ *laŭtanĝanta akcelo*, kaj *tanĝantara ekvacio*. Ja la sufikso *ar* postulas antaŭ si substantivan radikon (simplan aŭ kunmetitan), kaj se tiu radiko per si mem ne estas substantiva (ĉi tie ĝi estas adjektiva), la sufikso substantivigas ĝin. Similan influon havas *laŭ* en *laŭtanĝanta*, kvankam ĉi tie malpli nepran. Ja svarmas en Esperanto kunmetitaj verboj kun prefikse uzataj prepozicioj, kaj principe eblus du analizoj: *laŭtanĝ-ant-a* kaj (*laŭ tanĝanto*)-a. Tamen *laŭtanĝi* estus nur pleonasma esprimo por *tanĝi*.

Kie miskomprenoj minacas, oni uzu analizan formon, ekzemple „*akcelo laŭ la tanĝanto*”. — La Redaktoro.

„*relaxation*”, etimologie ankaŭ ne akordas kun ĉi tiu termino, sed laŭ la senco sufiĉe alproksimiĝas al ĝi.

Ĉi-sube mi sekvigas la respondon de d-ro Wüster. W. P. R.

Estas nenia dubo, ke la latina vorto *inter/polare* kaj ĝiaj nacilingvaj variantoj etimologie rilatas al L *polire* „*poluri*”, kaj ne al L *polus* „*poluso*”. Tamen neniun rekomendus, traduki ĝin en Esperanton per la kunmetaĵo *inter/poluri*.

Do restas nur du ebloj en Esperanto: la kunmetaĵo *inter/polusi* kaj nova radiko *interpoli*.

La nacilingvaj variantoj de L *polus* en multaj lingvoj, ekzemple en la franca kaj en la germana, havas ne nur la konatajn geografian kaj geometrian signifojn, sed krome ankaŭ la figuran signifon de „*ekstremaĵo*” aŭ „*limo*”. La franclingva difinvortaro „*Petit Larousse Illustré*” donas la jenan ekzemplon: „*L' erreur et la verité sont deux pôles*”. Tiu figura signifo de la vorto *poluso* rajtigas nin, formi la kunmetaĵojn *inter/polusi* kaj *ekster/polusi*, forme similajn kaj semantike egalajn al L *inter/polare*.

Ĉu preferi la kunmetaĵon *inter/polusi* aŭ novan radikon *interpoli*? Tio estas sole afero de gusto. Almenaŭ rilate al la matematika signifo. Por la signifo filologia (interpolado de tekstopartoj) eble la radiko *interpoli* ŝajnas iom pli taŭga. La vortoj *ekster/polusi* aŭ *ekstrapoli* ĉiam havas sole signifon matematikan, ne filologian.

La substituadon de *inter/polusi* al L *interpolare* vi komparis kun la substituado de *re/laso* al L *re/lax/a/tio*. Tiu komparo estas subjektive trafa. Ĉar, enkondukante la vorton *re/laso*, vi pensis, ke *lasi* kaj L *laxare* estas etimologie neparencaj. Tamen, en realeco, *lasi* kaj L *laxare* estas etimologie identaj. Kaj tial la komparo inter *inter/polusi* kaj *relaso* estas objektive malĝusta.

E. Wüster.

{ 537 + 538 + 621.317 } : 001.4 = 089.2

La homonimo INDUKTO.

Indukto (A: induction; F: induction; G: Induktion) estas vorto uzata en elektrosienco je diferencaj signifoj, kiuj tial devas esti fiksataj en certa kazo pere de komplemento (sufikso). En la literaturo I. signifas plej ofte la procedojn, ĉe vario de magneta flukso, kiu ĉirkaŭas kondukilon (vd. leĝo indukta, influo indukta pere de fortkurentaj instalaĵoj. Oni ankaŭ nomas ĝin „*elektromagneta indukto*” (A: magnetic induction; F: induction électromagnétique). El la vorto I. en tiu ĉi signifo deriviĝas la terminoj indukta konstanto, memindukto, interindukto, induktilo, induktato, induktoro.

Kontraŭe al tio signifas „*magneta indukto*” (A: magnetic induction; F: induction magnétique; G: magnetische Dichte, magnetische Induktion): la tut-

nombro da magnetaj flukslinioj, kiuj ortangule trairas areo-unuon. Anstataŭ „magneta indukto” mi preferas la terminon *magneta fluksdenso* (vd. Radio-Terminaro de Alec Venture, IEL-jarlibro 1943).

En la angla kaj franca literaturoj la vorto I. finfine estas aplikata ankaŭ por la procedoj, kiuj en la germana literaturo nomiĝas „influancaj efikoj” (A: static induction; F: induction électrique). Mi proponas anstataŭigi tiun ĉi terminon per *influanco*. R. Haferkorn.

S-ro Haferkorn prave atentigas pri la homonimeco de la nacilingvaj ekvivalentoj por *indukto*. Eviti tiun staton en Esperanto estas eble laŭ diversaj manieroj.

En „Konturoj de la lingvonormigo en la tekniko” (p. 98) Wüster distingas inter „*induko* (por la „fluksokondukado”) kaj *indukto* (por la „kampoproduktado” per elektromagneta interinfluo)”.

En Internacia Elektroteknika Vortaro (Publication 50 de I.E.C.) ni trovas *magneta indukdenso* (05.25.040, angle: magnetic induction aŭ flux density). Ĝis nun mi trovas *magneta fluksdenso* plej bona.

Ankaŭ *memindukto* (ĉu ne pli ĝuste: *sinindukto*?) povas havi du signifojn. I.E.V. mencias: *memindukt(ad)o* (05.30.090, angle: selfinduction) kaj (*koeficiento de*) *memindukto* (05.30.095, angle: self-inductance aŭ coefficient of self-induction). Venture donas en Radio-terminaro ankaŭ *induktanco*.

S-ro Haferkorn proponas la nomon *influanco*. En naciaj lingvoj ni renkontas: germane: Influenz, angle kaj france: influence, nederlande: influentie. Kial do ne uzi en Esperanto *influenco*? K. Wilgenhof.

Mi proponis la vorton *influanco*, kaj ne *influenco*, por eviti homonimecon, ĉar *influenco* jam povas signifi malsanon [laŭ Zamenhof *influenca* = influenza (A), Influenza (G)]. — R. Haferkorn.

Mi devas atentigi tamen, pri tio ke Enc. Vortaro jam mencias „influki” (influkita elektro, magnetismo; influko), kaj ŝajnas do ne oportune enkonduki novajn terminojn kun la sama signifo.

Ne estante fakulo mi ne povas min miksi en ĉi tiun diskuton. Sed mi volas ja insisti ke antaŭ ol proponi novajn terminojn, oni zorge serĉu en nia sendube plej bona kaj plej ampleksa Vortaro: la Enciklopedia Vortaro de Wüster. — La Redaktoro.

667.621.52 : 001.4 = 089.2

Estimata Redaktoro, mi konsentas kun vi pri la oportuneco de la formo „verniso”, sed la formo „vernizo” estas multe pli liverata de vortaroj, ol vi indikas (p. 117), nome: Esperanto-Italiano *Tellini* (1931); Deutsch-Esperanto *Bennemann* (1926); Svensk-Esperanto *Jansson-Germann* (1934); Japana-Esperanto *Okamoto* (1935). Sed Wüster, Enc. Vortaro ĝuste liveras „verniso” (sub „glazuro”). Vortaro Esperanto-Eesti *Vo-Ko* (1927) enhavas „verniso”, sed referencas al „vernizo”, kie ĝi donas la tradukon. — G. Waringhien.

RAPORTO PRI NEFORMALA ISAE-KUNVENO LA 11 AŬGUSTO 1950 EN LA SORBONNE-UNIVERSITATO, PARIZO.

S-ro Alexandersson je la 15a horo malfermis la kunvenon, kiun ĉeestis ĉ. 20 personoj. Li deklaris ke la kunveno ne estas decidopova, sed estas nura diskutkunveno, kiu estas kunvokita ĉar la tempo ne sufiĉis dum la ordinara kunveno.

Oni aprobis proponon de tagordo por la kunveno, kaj elektis s-ron François prezidanto de la kunveno.

S-ro Smith menciis raporton de s-ro Durrant pri Anatomiaj terminoj, por kiuj la Internacia Anatomia Kongreso en Oxford en junio 1950 esprimis deziron pri internacia sistemo.

Alexandersson laŭtlegis provizoran manuskripton de protokolo pri la ĵusa jarkunveno de ISAE.

S-roj Smith kaj Lienhardt deziris ke oni estonte evitu samtempecon de kunvenoj kiuj koncernas samajn personojn.

Pri la propagandfolio proponita de s-ro Makkink s-ro Lienhardt deziris ke listo de ISAE-delegitoj ankaŭ estu trovebla sur ĝi.

Pri Scienca Revuo s-ro François diris ke kelkaj abonantoj ĉesis pro tro teoria enhavo de la artikoloj. S-ro Smith demandis ĉu oni rajtas traduki artikolojn el nacilingvaj revuoj. Pri tio s-ro Lienhardt informis ke la aŭtoroj donas ĝentilajn respondojn. Neniu franca revuo postulis pagon, sed ili povas deziri ekzemplero(j)n de SR. Oni ĉiam citu la fonton.

S-ro Lienhardt proponis ke oni igu universitatajn bibliotekojn abonati SR. Li ankaŭ proponis anglan aŭ francan tradukon de la rubrikoj en SR. S-ro Reiersøl kontraŭdiris ke la titolo ne ĉiam donas la enhavon; oni eble devas aldoni resumon. Aliaj emfazis ke en la rubrikoj estas internaciaj terminoj kompreneblaj por ĉiu sciencisto. Iu proponis ke la naciaj sekcioj sendu recenzojn pri SR al naciaj revuoj.

Kelkaj ĉeestantoj donis informojn pri diversaj referatgazetoj al kiuj ni povus sendi SR. Oni deziris ke la estraro kompilu liston pri tiaj gazetoj.

S-ro Marin priskribis sian kartan enciklopedion kaj montris specimenojn de kartoj en internacia formato A6.

S-ro François menciis la proponitan terminaron pri astronautiko (interplaneda veturado). D-ro Sirk substrekis ke terminoj de novaj sciencoj rapide ŝanĝiĝas en la nuna epoko.

D-ro Sirk demandis kiel oni traduku „*Technische Hochschule*” kiam altlernejo en kelkaj landoj signifas liceon. Eble Teknika Universitato estas la plej adekvata traduko. Prof. Laurat deziris ke oni ankaŭ okupu sin pri akademaj gradoj. S-ro Boyet menciis ke tio ankaŭ koncernas la 1an sekcion de la UK. S-ro Alexandersson informis ke li por la matrikulo bezonis provizoran liston de titoloj kaj ke li konsiliĝis kun la prezidanto de la Akademio. La Akademio verŝajne okupos sin pli vaste pri tiu demando, kiam s-ro Støp-Bowitz estos farinta proponon.